

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.23.2.2024

Pani
Katarzyna Poronin
Dyrektor Zespołu Szkół Technicznych
w Kole
ul. Kolejowa 11
62-600 Koło

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/086 – Organizacja i funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego w szkołach
ponadpodstawowych w województwach lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Technicznych w Kole, ul. Kolejowa 11; 62-200 Koło ¹ . W strukturze organizacyjnej Zespołu Szkół funkcjonują: technikum ² , liceum ogólnokształcące oraz szkoła branżowa.
Kierownik jednostki	Katarzyna Poronin, Dyrektor Zespołu Szkół od 1 marca 2020 r. ³
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja nadzoru pedagogicznego. 2. Funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego.
Okres objęty kontrolą	Od 1 września 2021 r. do 31 sierpnia 2024 r. Dla realizacji celów kontroli wykorzystano dowody sporządzone w okresach wcześniejszych i późniejszych, związane z przedmiotem kontroli, a także dane statystyczne ⁴ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	1) Maciej Kowalski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/154/2024 z 16 października 2024 r. 2) Andrzej Milewski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/150/2023 z 8 października 2024 r. (akta kontroli str. 1-4)

¹ Dalej: Zespół, Zespół Szkół albo ZST.

² Dalej: Technikum albo Szkoła. Kontrolą NIK objęto funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego w Technikum w kontekście działań dyrektora mających wpływ na przebieg procesów kształcenia mierzone zdawalnością i wynikami pisemnego egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych.

³ Dalej: Dyrektor.

⁴ Dalej także: kontrolowany albo badany okres.

⁵ Dz. U. z 2022 r., poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 w Zespole realizowano zadania związane z nadzorem pedagogicznym⁷, jednak nie zawsze w sposób prawidłowy i rzetelny.

Plany nadzoru pedagogicznego opracowano w sposób co do zasady odpowiadający wymogom rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego⁸, za wyjątkiem dwóch lat, kiedy nie ujęto w tych planach zakresu wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań, wynikającego z diagnozy pracy Szkoły. Ponadto, w jednym planie nadzoru nie uwzględniono zmian podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa ogłoszonych w trakcie roku szkolnego. W planach nie wskazano również wskaźników umożliwiających rzetelną ocenę kontrolowanych zagadnień w ramach NP, a także prowadzenia na ich podstawie bieżącej ewaluacji. Szkoła dysponowała kadrą pedagogiczną posiadającą odpowiednie kwalifikacje, co sprzyjało realizacji zadań edukacyjnych. Przewidziany stan etatów pedagogów specjalistów był adekwatny do liczby uczniów w ZST w poszczególnych latach szkolnych objętych kontrolą, jednak nie udało się zatrudnić i tym samym zapewnić uczniom adekwatnej liczby nauczycieli specjalistów. Przekładało się to na brak właściwych działań wobec uczniów, którzy dysponowali opiniami lub orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych⁹. Szkoła proponowała uczniom odpowiednie zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej¹⁰, ale te, pomimo zgody rodziców, nie były realizowane. Wystąpiły również przypadki, w których Technikum nie zaoferowało odpowiednich zajęć uczniom. Nierzetelnie dokumentowano działania podejmowane w zakresie pomocy pp, co również nie sprzyjało prawidłowej ich realizacji.

Wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego terminowo przedstawiano Radzie Pedagogicznej. Nie zapewniały one jednak rzetelnej oceny jakościowej tego nadzoru oraz stopnia realizacji zaplanowanych zadań. Było to m.in. efektem nieprzewidywania i nieuwzględniania na etapie tworzenia planów nadzoru liczby zakładanych zadań oraz kryteriów jakościowych pomocnych w ocenie stopnia ich realizacji, wskaźników umożliwiających rzetelną ocenę kontrolowanych zagadnień w ramach NP, ani prowadzenia na ich podstawie bieżącej ewaluacji. Omówienia wyników egzaminów maturalnych dokonywano na posiedzeniach rad pedagogicznych oraz przeprowadzano analizę tych wyników. Z analiz sporządzane były wnioski i rekomendacje. Statut Technikum zawierał nieścisłości, a ponadto nie został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej¹¹.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej także: NP albo nadzór.

⁸ Dz. U. z 2024 r., poz. 15. Dalej: rozporządzenie w sprawie nadzoru.

⁹ Dalej: poradnia pp.

¹⁰ Dalej: pomoc pp.

¹¹ Dalej: BIP.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Organizacja nadzoru pedagogicznego
Opis stanu faktycznego	1.1. W latach szkolnych 2021/2022 – 2023/2024 stan zatrudnienia kadry pedagogicznej oraz specjalistów w Technikum w ramach Zespołu kształtował się na poziomie: 59, 64 i 64 osób na początku i na końcu każdego roku szkolnego, przy czym na początku roku szkolnego 2023/2024 w Technikum były zatrudnione 62 osoby. Wartości te przekładały się na etaty, które wynosiły odpowiednio: 46,15; 54,90 i 60,02 na początku i końcu każdego roku szkolnego, poza początkiem roku szkolnego 2023/2024, gdzie liczba etatów wynosiła 55,43. W trakcie poszczególnych lat szkolnych zatrudniono odpowiednio: sześcioro, pięcioro i dziesięcioro nauczycieli, w tym specjalistów, którzy świadczyli pracę w Technikum. (akta kontroli str. 10-14) Badanie dokumentacji dotyczące 15 nauczycieli i specjalistów wykazało, że pięciu z nich było nauczycielami języka polskiego, sześciu matematyki. Ww. pedagodzy byli zatrudnieni w przed okresem objętym kontrolą, natomiast w tym okresie w Zespole zatrudniono jednego nauczyciela biologii i jednego chemii¹³ oraz dwóch pedagogów specjalnych¹⁴. Wszyscy nauczyciele posiadali przygotowanie i odpowiednie kwalifikacje pedagogiczne, zgodnie z wymogami określonymi w art. 9 ust. 1 ustawy z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela¹⁵ oraz § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli¹⁶. Spośród ww. nauczycieli języka polskiego, matematyki, chemii i biologii, czterech z nich prowadziło zajęcia z uczniami, którzy w roku szkolnym 2023/2024 zdawali egzamin maturalny. (akta kontroli str. 15-17) 1.2. Do Zespołu na 1 września kolejnych lat szkolnych objętych kontrolą uczęszczało odpowiednio: 813, 824 i 796 uczniów. Wymagany wymiar etatów nauczycieli specjalistów w roku szkolnym 2022/2023 powinien kształtować się na poziomie minimum 2,9 etatu, natomiast w roku szkolnym 2023/2024 wymiar ten powinien wynosić minimum 2,7 etatu, zgodnie z art. 42d ust. 4 Karty Nauczyciela. Przez cały rok szkolny 2021/2022 w Technikum, jak również w ramach całego ZST był zatrudniony jeden pedagog w wymiarze pełnego etatu – 20 godzin tygodniowo. W tym okresie nie byli zatrudnieni: psycholog, pedagog specjalny, terapeuta pedagogiczny i logopeda¹⁷. Na początku roku szkolnego 2022/2023 liczba przyznanych dla Zespołu etatów nauczycieli specjalistów wynosiła 3,2, przy czym 1,7 etatu stanowił wakat. Natomiast na początku roku szkolnego 2023/2024 poziom przyznanych etatów tych nauczycieli wyniósł 2,7, z czego 0,7 etatu stanowił wakat. Zatrudnieni

¹² Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ Zatrudnienie od 1 września 2021 r.

¹⁴ Zatrudnienie od 1 września 2022 r.

¹⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 986, ze zm. Dalej: Karta Nauczyciela.

¹⁶ Dz. U. poz. 2102. Przed 3 października 2023 r. było to rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 1 sierpnia 2017 r. o tej samej nazwie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1289, ze zm.).

¹⁷ Na stanowisku terapeuty pedagogicznego i logopedy nie zatrudniano osób przez cały okres objęty kontrolą.

pedagog i pedagog specjalny świadczyli pracę w łącznym wymiarze 44 godzin tygodniowo. Stan etatów na koniec ww. roku był ten sam co na początku. Liczba przyznanych ZST etatów nauczycieli specjalistów w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 była zgodna z ww. przepisem, jednak brak zatrudnionych nauczycieli specjalistów nie gwarantował należytego poziomu opieki pp, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 18-20)

1.3. W Zespole obowiązywała „Procedura organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej” wprowadzona przez dyrektora ZST 7 listopada 2017 r. Dokument zawierał postanowienia w zakresie m.in.: zasad organizacji pomocy pp, form udzielania pomocy, zadań dyrektora i koordynatorów, określał skład i zadania zespołu¹⁸ oraz zadania wychowawcy.

(akta kontroli str. 31-49)

W roku szkolnym 2021/2022 w Technikum 44 uczniów powinno być objętych pomocą pp na podstawie 6 orzeczeń i 38 opinii poradni pp. Przewidziane w opiniach i orzeczeniach formy pomocy to zajęcia: dydaktyczno-wyrównawcze dla 38 uczniów, korekcyjno-kompensacyjne dla 2 uczniów, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne dla 3 uczniów i logopedyczne dla 1 ucznia. Tylko jeden z uczniów brał udział w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych z języka polskiego i matematyki.

Jednocześnie, dla 52 uczniów, w tym dla ww. grupy, przewidziano porady i konsultacje. Z tej formy pomocy pp wszyscy uczniowie skorzystali. Dodatkowo, w ww. roku szkolnym w ramach środków pochodzących z rezerwy subwencji oświatowej zaplanowano zajęcia dla 150 uczniów Szkoły, zrealizowano je dla 92 uczniów adekwatnie do poziomu zainteresowania poszczególnych uczniów.

(akta kontroli str. 21-22)

W kolejnym roku szkolnym objętym kontrolą – 2022/2023 w Technikum 58 uczniów powinno być objętych pomocą pp. W ich sprawie wydano 20 orzeczeń i 48 opinii a przewidziane w nich formy pomocy to zajęcia: dydaktyczno-wyrównawcze dla 55 uczniów, korekcyjno-kompensacyjne dla 7 i logopedyczne dla 1 ucznia. Żaden z uczniów nie brał udziału w powyższych zajęciach.

Dodatkowo, spośród ww. grupy, dla 55 uczniów przewidziano również porady i konsultacje. Szkoła zapewniła tę formę pomocy pp i wszyscy uczniowie z niej skorzystali.

(akta kontroli str. 23-24)

W ostatnim roku szkolnym objętym kontrolą – 2023/2024 w Technikum 53 uczniów powinno być objętych pomocą pp. W ich sprawie wydano 14 orzeczeń i 39 opinii a przewidziane w nich formy pomocy to zajęcia: dydaktyczno-wyrównawcze dla 44 uczniów, korekcyjno-kompensacyjne dla 5, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne dla 3 i logopedyczne dla 1 ucznia. Żaden z uczniów nie brał udziału w powyższych zajęciach.

Natomiast dla 48 z ww. grupy uczniów, dla których w opiniach i orzeczeniach przewidziano porady i konsultacje, Szkoła zapewniła tę formę pomocy pp, a wszyscy uczniowie z niej skorzystali. W ww. roku szkolnym Szkoła zaoferowała 65 uczniom zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu – doradztwo zawodowe.

(akta kontroli str. 25-26)

¹⁸ Zadania zespołu to: ustalanie form, wymiaru godzin oraz terminów udzielania pomocy pp.

W okresie objętym kontrolą w Technikum nie zdiagnozowano samodzielnie u żadnego ucznia konieczności uczęszczania na dodatkowe zajęcia w ramach pomocy pp. Dyrektor wyjaśniła: *sytuacja uczniów, którzy osiągnęli najniższe wyniki w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 nie była jednoznaczna i nie zawsze wskazywała na niepowodzenia szkolne. W grupie tej znaleźli się bowiem uczniowie, którzy pomimo niskiego wyniku osiągnęli sukces: ukończyli szkołę, zdali egzamin maturalny (czterech uczniów). Byli też uczniowie, którym zapewniono wsparcie w postaci indywidualnego nauczania, czy też zindywidualizowanej ścieżki kształcenia. Wszystkim spośród nich, którzy posiadali orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego umożliwiono uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjnych. W grupie tej znaleźli się jednak i tacy uczniowie, którzy wykazywali się niewielką motywacją do nauki i bardzo niską frekwencją. Wagary, podejmowanie pracy zarobkowej oraz lekceważący stosunek do nauki, to kolejne czynniki mające wpływ na niskie wyniki w nauce tych uczniów. Szkoła każdorazowo analizowała i podejmowała działania w zakresie monitorowania sytuacji tych uczniów. Pomimo braków kadrowych prowadziła rozeznanie w zakresie organizacji dla tych uczniów różnych form wsparcia. Uczniowie ci jednak nie wykazywali zainteresowania jakimikolwiek formami pomocy. Dostarczając do szkoły opinie lub orzeczenia oczekiwali jedynie od nauczycieli ulg w zakresie oceniania i obniżenia wymagań edukacyjnych. Nie wyrażali woli uczestnictwa w zajęciach zaleconych w opiniach i orzeczeniach, w efekcie czego zajęcia te nie były dla nich organizowane.*

(akta kontroli str. 320)

Badanie dokumentacji dotyczące 25 uczniów ze wszystkich klas maturalnych Szkoły w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024, którzy uzyskali najniższą średnią końcową wykazało, że ośmiu uczniów posiadało opinię albo orzeczenie wydane przez poradnię pp. W stosunku do siedmiu poradnia zaleciła zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, a dla jednego nauczanie indywidualne. Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze były realizowane przez Technikum tylko dla jednego z uczniów w roku szkolnym 2020/2021 z języka polskiego i matematyki. Pozostałym uczniom zaoferowano porady i konsultacje. Wobec ucznia z orzeczeniem o potrzebie nauczania indywidualnego realizowano ten obowiązek.

Spośród ośmiu uczniów, którzy posiadali opinię albo orzeczenie poradni pp, pięciu przystąpiło do egzaminu maturalnego, w tym trzech go nie zdało. Wyniki z języka polskiego kształtowały się na poziomie od 10% do 77%, z matematyki od 11% do 43% i języka angielskiego od 22% do 100%. Pozostali trzech uczniowie nie przystąpili do egzaminu.

Spośród 17 uczniów, którzy nie posiadali orzeczenia albo opinii poradni, 7 nie przystąpiło do egzaminu maturalnego, a 4 go nie zdało. Wyniki z egzaminu maturalnego dziesięciu uczniów przedstawiały się następująco: język polski od 18% do 75%, matematyka od 13% do 74% i język angielski od 27% do 93%.

(akta kontroli str. 27)

Badanie dokumentacji związane z pomocą pp dotyczącą 8 uczniów wybranych z 25 uczniów wszystkich klas maturalnych Technikum z lat szkolnych 2022/2023 i 2023/2024, którzy uzyskali najniższą średnią końcową wykazało, że Szkoła podejmowała następujące działania:

- po otrzymaniu opinii poradni pp z 23 kwietnia 2015 r. w sprawie specyficznych trudności w uczeniu się (rozpoznanie: dysleksja rozwojowa, dysgrafia, dysortografia) ze wskazaniem co do zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z języka polskiego i matematyki, skierowano informację do rodziców o proponowanych formach pomocy w piśmie z 15 października

2020 r. Uczeń¹⁹ nie brał udziału w zajęciach, brak również dokumentacji wskazującej na rezygnację z zajęć. W latach szkolnych objętych kontrolą, a więc od roku szkolnego 2021/2022, brak było dokumentacji świadczącej o poinformowaniu rodziców ucznia o formach udzielonej pomocy, poza rokiem szkolnym 2020/2021 nie dokonywano oceny efektywności udzielonej pomocy i nie formułowano wniosków dotyczących dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,

- po otrzymaniu opinii poradni z 9 września 2015 r. w sprawie specyficznych trudności w uczeniu (rozpoznanie: dysleksja rozwojowa, dysgrafia, dysortografia) ze wskazaniem co do zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z języka polskiego i obcego, skierowano informację do rodziców o ustalonych formach pomocy w piśmie z 15 października 2020 r. Rodzice wyrazili zgodę na objęcie pomocą w formie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych przez cały rok. Uczeń²⁰ nie brał udziału w zajęciach – brak dokumentacji wskazującej na rezygnację z zajęć. W latach szkolnych objętych kontrolą, a więc od roku szkolnego 2021/2022, brak było dokumentacji świadczącej o poinformowaniu rodziców ucznia o formach udzielonej pomocy, poza rokiem szkolnym 2020/2021 nie dokonywano oceny efektywności udzielonej pomocy i nie formułowano wniosków dotyczących dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia, ponadto zaproponowane zajęcia przez Szkołę nie odpowiadały w pełni treści opinii, ponieważ u ucznia zdiagnozowano dysleksję rozwojową – dysortografię, dysgrafię, a zaproponowane zajęcia dotyczyły matematyki, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- poradnia pp w opinii z 18 lipca 2018 r. zaleciła zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki, na które wskazywała również w kolejnych opiniach z 8 i 23 lutego oraz 29 lipca 2022 r. W opinii poradni pp z 20 września 2023 r. zalecono zindywidualizowaną ścieżkę kształcenia oraz zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki. Szkoła w pismach kierowanych do rodziców z 15 października 2020 r. i 27 września 2021 r. zaproponowała uczniowi²¹ zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z tego przedmiotu. Pomimo zgody rodziców z 27 września 2021 r. zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki dla ucznia nie były realizowane. Brak również dokumentacji wskazującej, że rodzice zrezygnowali z tej formy pomocy. W kolejnych latach szkolnych nie skierowano do rodziców ucznia pism zawierających propozycję zajęć odpowiadających treści opinii poradni, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- poradnia pp w opinii z 31 sierpnia 2016 r. zaleciła zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z języka polskiego i języka angielskiego, a także zajęcia korekcyjno-kompensacyjne. Dnia 23 listopada 2023 r. poradnia pp wydała orzeczenie o konieczności objęcia nauczaniem indywidualnym na terenie domu rodzinnego od 23 listopada 2023 r. do 23 kwietnia 2024 r. Szkoła 27 września 2019 r. poinformowała rodziców o możliwości zorganizowania zajęć dydaktyczno-wyrównawczych dla ucznia²², nie wskazano jednak wymiaru godzin, okresu, przedmiotu, którego miałyby dotyczyć zajęcia. Ucznia objęto nauczaniem indywidualnym. Pomimo zgody rodzica wyrażonej 27 września

¹⁹ Lp. 1.10 tabeli nr 16.

²⁰ Lp. 1.6 tabeli nr 16.

²¹ Lp. 2.7 tabeli nr 16.

²² Lp. 2.2 tabeli nr 16.

2019 r. na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, brak było propozycji zajęć w okresie objętym kontrolą, a także brak dokumentacji świadczącej o rezygnacji rodziców z tej formy pomocy pp, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,

- poradnia pp orzeczeniem z 19 października 2022 r. orzekła o potrzebie indywidualnego nauczania²³. Zgodnie z nim nauka powinna odbywać się na terenie domu rodzinnego. Orzeczenie wydano na okres do 27 stycznia 2023 r. W kolejnym orzeczeniu z 12 stycznia 2023 r. poradnia również orzekła o potrzebie nauczania na terenie domu rodzinnego. Szkoła realizowała orzeczenia w powyższym zakresie,
- poradnia pp w opinii z 6 września 2018 r. wskazała na konieczność zorganizowania zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z języka polskiego i języka obcego. Wskazano na możliwe problemy z przyswajaniem wiedzy z matematyki. W aktach znajdowały się dwa dokumenty związane z przekazaniem informacji rodzicom: z 5 października 2020 r. – rodzice wyrazili zgodę na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z języka polskiego (jedna godzina tygodniowo, przez cały rok) oraz z 27 września 2021 r. – rodzice nie wyrazili zgody na zaproponowaną formę pomocy w postaci zajęć dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki (jedna godzina tygodniowo, przez cały rok). Odnosnie do pozostałych lat szkolnych brak było dokumentów świadczących o przekazaniu rodzicom ucznia²⁴ propozycji uczęszczania na zajęcia będące realizacją zaleceń z opinii, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- poradnia pp w orzeczeniu z 17 października 2019 r. stwierdziła potrzebę kształcenia specjalnego w całym okresie szkoły ponadpodstawowej. Zalecono: zajęcia rewalidacyjne oraz dydaktyczno-wyrównawcze. Brak zgody rodziców na zajęcia logopedyczne, rewalidacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze na rok szkolny 2019/2020. Rodzice zgodzili się na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w klasie II. W piśmie Szkoły do rodziców z 29 września 2021 r. brak informacji, czy rodzice zgodzili się, czy nie na ww. formy pomocy, tym niemniej odbywały się zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z języka polskiego i matematyki w roku szkolnym 2021/2022 dla tego ucznia²⁵. Uczeń nie uczestniczył w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych w pozostałych latach szkolnych objętych kontrolą, brak było pism Szkoły do rodziców ucznia o ustalonych dla niego formach pomocy w tych latach, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,
- poradnia pp w opinii z 18 czerwca 2015 r. wskazała na konieczność zapewnienia uczniowi zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z języka polskiego. Realizując te zalecenia, Szkoła pismem z 28 września 2021 r. poinformowała rodziców ucznia²⁶ o przewidzianych ww. zajęciach przez cały rok, przy czym nie wskazano wymiaru godzin tych zajęć. W dokumentacji brak informacji, czy rodzice wyrazili zgodę na tę formę wsparcia. Uczeń nie uczęszczał na ww. zajęcia w całym okresie objętym kontrolą. Brak pism Szkoły do rodziców ucznia o ustalonych dla niego formach pomocy w ww. latach, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 50-233)

²³ Lp. 2.6 tabeli nr 16.

²⁴ Lp. 2.9 tabeli nr 16.

²⁵ Lp. 2.11 tabeli nr 16.

²⁶ Lp. 1.2 tabeli nr 16.

Badanie trzech dzienników zajęć wybranych z ww. próby ośmiu uczniów, tj.: dwa dzienniki zajęć dydaktyczno-wyrównawczych (język polski i matematyka) oraz jeden dziennik zajęć rewalidacyjnych wykazało, że w każdym dzienniku znajdowały się dane dotyczące ucznia²⁷, oddziału do którego uczęszczał, wykaz uczęszczania ucznia na zajęcia w poszczególnych dniach wraz ze wskazaniem obecności i nieobecności. Dzienniki zawierały informacje o realizowanym programie pracy z uczniem wraz z czasem trwania zajęć. Nauczyciele realizujący te zajęcia posiadali odpowiednie kwalifikacje niezbędne do ich prowadzenia. W każdym z trzech dzienników brak było adnotacji o przeprowadzonych obserwacjach lub kontroli prowadzonej dokumentacji. W żadnym z trzech dzienników nie odnotowano ocen postępów ani wniosków dotyczących dalszej pracy z uczniem, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 234-276)

Frekwencja ucznia, którego dzienniki zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z języka polskiego, matematyki i zajęć rewalidacyjnych były objęte szczegółową kontrolą wynosiła odpowiednio: 70%, 57% i 41%. Dyrektor wyjaśniła, że: *analizowano frekwencję i postępy w nauce ww. ucznia. Wychowawca klasy był w stałym kontakcie z matką ucznia. Przeprowadzono wiele rozmów motywujących z uczniem. Uczeń ze względu na przeciążenie obowiązkami szkolnymi oraz dojazdami do domu niechętnie uczestniczył w zajęciach poza planem lekcji.*

Zajęcia były realizowane w liczbie zaplanowanej i przekazanej rodzicom ucznia, tj. odpowiednio: 41, 64 i 34 godzin lekcyjnych w roku szkolnym.

(akta kontroli str. 305-306)

Zespół posiadał zgodę organu prowadzącego – Powiatu Kolskiego z 22 maja 2013 r. na prowadzenie dzienników zajęć w formie elektronicznej. Technikum archiwizowało dzienniki zajęć, zgodnie z § 22 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji²⁸.

(akta kontroli str. 307-311)

1.4. ZST posiadał statut²⁹, który określał rodzaje szkół wchodzące w jego skład, organ prowadzący – Powiat Kolski oraz wskazywał kierownictwo Zespołu. Statut ten – jako integralne części – zawierał statuty poszczególnych szkół wchodzących w jego skład.

W statucie Technikum ujęto cele i zadania Szkoły, z uwzględnieniem zakresu udzielania pomocy pp. Wymieniono organy oraz ich szczegółowe kompetencje, a także zasady ich współdziałania. Określono m.in. tryb składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia, zakres zadań nauczycieli, w tym nauczyciela wychowawcy, a także sposób i formy wykonywania tych zadań dostosowane do wieku i potrzeb uczniów oraz warunków środowiskowych Szkoły. Wskazano formy opieki i pomocy uczniom, którym z przyczyn rozwojowych, rodzinnych lub losowych była potrzebna pomoc i wsparcie, a także organizację i zasady współdziałania z:

- poradnią pp oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży,
- rodzicami w zakresie nauczania, wychowania, opieki i profilaktyki,

²⁷ Jednego ucznia, który wcześniej znalazł się w próbie sześciu uczniów wybranych do szczegółowej kontroli.

²⁸ Dz. U. z 2024 r., poz. 50. Dalej: rozporządzenie w sprawie dokumentacji.

²⁹ <https://www.zst-kolo.pl/szkola/informacje-praktyczne/dokumenty-i-druki>

- stowarzyszeniami lub innymi organizacjami w zakresie działalności innowacyjnej.

Postanowienia te odpowiadały regulacjom zawartym w art. 98 ustawy z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe³⁰ oraz § 1 ust. 1 pkt 5a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 21 maja 2001 r. w sprawie statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół³¹. W statucie Szkoły błędnie zdefiniowano funkcję Dyrektora, a ponadto statut Technikum nie był opublikowany na stronie BIP Zespołu, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 315-316)

1.5. Dyrektor przedstawiała Radzie Pedagogicznej plany nadzoru pedagogicznego na lata 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024. Zachowano terminy wynikające z § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru, tj. plany przedstawiono Radzie odpowiednio: 15 września 2021 r., 14 września 2022 r. oraz 14 września 2023 r. Rada Pedagogiczna nie zgłaszała Dyrektorowi uwag do tych planów.

W planach NP Szkoły w latach 2021/2022 – 2023/2024 uwzględniono:

- wnioski z nadzoru pedagogicznego, który sprawowano w poprzednich latach,
- podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa, których treść ogłaszano na poszczególne lata szkolne,
- kontrole w układzie wynikającym z § 22 ust. 1 pkt 2 lit. a i b rozporządzenia w sprawie nadzoru. Wskazano: przedmiot kontroli, np. dzienniki lekcyjne, dokumentację pomocy pp, osoby podlegające kontroli, zakres kontroli, np. systematyczność wpisów, osoby odpowiedzialne za ich realizację (Dyrektor, wicedyrektorzy) oraz terminy realizacji,
- plany obserwacji zajęć, w których wskazywano cel obserwacji, temat obserwacji oraz konkretyzowano nauczycieli, których planowano objąć tym narzędziem, np. nauczyciele klas pierwszych. W planach obserwacji nie przyjmowano wskaźników związanych z oceną zajęć.

W planach nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2021/2022 – 2023/2024 nie przyjęto kryteriów (mierników) umożliwiających ocenę zaplanowanych działań wspomagających, w tym obejmujących problematykę zachodzących w szkole procesów edukacyjnych oraz efektów prowadzonej działalności, w tym dydaktycznej, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Zgodnie z § 22 ust. 1 pkt 3 lit. a rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, dyrektor szkoły w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego wspomaga nauczycieli w realizacji ich zadań, w szczególności poprzez diagnozę pracy szkoły. We wszystkich trzech planach nadzoru nie uwzględniono zakresu wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań poprzez przeprowadzoną diagnozę pracy szkoły. W planie nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2021/2022 wskazano jedynie, że działanie diagnostyczne będzie odbywać się z częstotliwością dwa razy w roku. Podmiotem odpowiedzialnym była rada pedagogiczna oraz zespoły zadaniowe. W planach nadzoru pedagogicznego za lata szkolne 2022/2023 i 2023/2024 nie zawarto żadnych informacji związanych z diagnozą pracy Szkoły, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 324-410, 418-426, 450-452, 460-463)

³⁰ Dz. U. z 2024 r., poz. 737, ze zm. Dalej: Prawo oświatowe.

³¹ Dz. U. Nr 61, poz. 624.

1.6. Dyrektor nie wprowadziła zmian w planie nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2021/2022 w związku ze zmianami podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa, które dodano pismem Ministerstwa Edukacji Narodowej z 28 marca 2022 r., o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 300)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Szkoła nie zapewniła zatrudnienia nauczycieli specjalistów w wymiarze adekwatnym do liczby uczniów w Zespole w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024, co było niezgodnie z art. 42d ust. 4 i 5 Karty Nauczyciela³². Na początku roku szkolnego 2022/2023 w ZST poziom zatrudnienia w zakresie nauczycieli specjalistów wzrósł do 3,2 etatu, przy czym 1,7 etatu stanowił wakat. Zgodnie z ww. przepisem minimalny poziom etatów powinien wynosić 2,9 etatu. Zatrudnieni byli pedagog i pedagog specjalny w łącznym wymiarze 1,5 etatu, co stanowiło łącznie 30 godzin tygodniowo. Na koniec ww. roku szkolnego stan etatów nie uległ zmianie w porównaniu do początku roku szkolnego, natomiast zmianie uległa łączna liczba godzin pedagoga i pedagoga specjalnego, która wyniosła 33 godziny tygodniowo. Na początku roku szkolnego 2023/2024 poziom zatrudnienia nauczycieli specjalistów kształtował się na poziomie 2,7 etatów, z czego 0,7 etatu stanowił wakat. Powyższa liczba etatów odpowiadała dokładnie ww. przepisowi. Zatrudnieni pedagog i pedagog specjalny świadczyli pracę w łącznym wymiarze 44 godzin tygodniowo. Stan etatów na koniec ww. roku był ten sam co na początku, przy czym przed rozpoczęciem następnego roku szkolnego wszystkie etaty były wypełnione, a łączna liczba godzin wynosiła 59 tygodniowo, co wiązało się z zatrudnieniem na etacie psychologa w wymiarze 15 godzin tygodniowo. Dyrektor wyjaśniła, że *Szkoła nie dysponowała odpowiednią liczbą nauczycieli z kwalifikacjami, którzy mogli realizować zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze. Nauczyciele języka polskiego, matematyki i angielskiego realizowali już pracę w godzinach nadliczbowych. Z uwagi na braki kadrowe, urlopy zdrowotne nauczycieli, nie było możliwości zwiększenia ww. nauczycielom godzin dodatkowych zajęć – nastąpiłoby przekroczenie pensum. W ramach procesu rekrutacji zamieszczano ogłoszenia w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kole, na stronach internetowych Kuratorium Oświaty w Poznaniu, a w ostatnim czasie także w Systemie Informacji Oświatowej. Rozpatrywano i analizowano wszystkie złożone podania o przyjęcie do pracy. Ze względu jednak na duże braki kadrowe na rynku pracy, nauczycieli specjalistów w pełnym wymiarze godzin udało się zatrudnić dopiero w roku szkolnym 2024/2025 – od 1 września.*

W związku z osiągnięciem pożądanego stanu etatów nauczycieli specjalistów od 1 września 2024 r., odstąpiono od formułowania wniosku pokontrolnego w tym zakresie.

(akta kontroli str. 305-306)

³² Zgodnie z tym przepisem, łączną liczbę etatów ww. nauczycieli, oblicza się jako sumę ilorazów, w których dzielną jest suma liczby godzin zajęć realizowanych na stanowisku nauczyciela pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa, logopedy lub terapeuty pedagogicznego w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć i liczby przydzielonych godzin ponadwymiarowych w ramach pracy na tym stanowisku, a dzielnikiem jest tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, określony dla tego nauczyciela zgodnie z art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b Prawa oświatowego.

2. Szkoła nie podjęła działań zmierzających do zapewnienia opieki pp dla 7 z 25 uczniów objętych badaniem, którzy przedłożyli opinię lub orzeczenie z poradni pp oraz nie określiła wymiaru zajęć związanych z ww. pomocą, tj.:

a) nie zaoferowano rodzicom trzem z ośmiu uczniów, których dokumentację objęto szczegółową kontrolą przewidzianych form pomocy pp, tj. zajęć dydaktyczno-wyrównawczych w całym okresie objętym kontrolą, a czterem z ośmiu uczniów nie zaproponowano takiej pomocy w latach szkolnych 2022/2023 – 2023/2024. Potrzeba zapewnienia takich zajęć wynikała ze złożonych w Szkole opinii z poradni pp. Brak oferty zajęć ze strony Szkoły był niezgodny z § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach³³. Zgodnie z nim, o potrzebie objęcia ucznia pomocą pp informuje się rodziców ucznia albo ucznia pełnoletniego. Dyrektor wyjaśniła, że na tę sytuację składało się kilka okoliczności: *w dokumentacji pp brak jest zgody bądź rezygnacji z takiej formy pomocy. Przypuszczać należy, że rezygnacja z zajęć została uzyskana ustnie i nie znalazła odzwierciedlenia w dokumentacji ucznia. Główny ciężar prowadzenia dokumentacji z zakresu pomocy pp spoczywał na wychowawcach klasy, albowiem pedagog na zastępstwo zatrudniony był w ograniczonym wymiarze godzin. Szkoła przechodziła, także duże zmiany kadrowe oraz zmagala się z trudnościami wynikającymi z nauki zdalnej. Te okoliczności mogły w znaczący sposób wpływać na organizację pomocy pp.*

(akta kontroli str. 297-298)

b) nie zorganizowano dla jednego z ośmiu uczniów, których dokumentacja została objęta szczegółową kontrolą, zajęć dydaktyczno-wyrównawczych pomimo posiadania przez tego ucznia opinii poradni pp i którego rodzice wyrazili zgodę na udział w tych zajęciach w roku szkolnym 2021/2022. Tym samym nie zrealizowano zaleceń wynikających z treści opinii ww. poradni. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie pomocy pp, obowiązek zorganizowania tej pomocy („organizuje”) spoczywał na dyrektorz Szkoły. Ponadto, w myśl § 22 ww. rozporządzenia, nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści udzielający uczniom pomocy pp powinni prowadzić dokumentację zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 7 Prawa oświatowego. Dyrektor wyjaśniła, że *należy przypuszczać, że rezygnacja z zajęć została uzyskana ustnie i nie znalazła odzwierciedlenia w dokumentacji ucznia.*

(akta kontroli str. 297-298)

c) w przypadku jednego ucznia zaproponowano zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z języka polskiego przez cały rok szkolny 2021/2022 w oparciu o opinię poradni pp, przy czym nie wskazano wymiaru godzin tych zajęć i okresu ich realizacji, co było niezgodne z § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie pomocy pp. Zgodnie z nim o ustalonych dla ucznia formach, okresie udzielania pomocy pp oraz wymiarze godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, dyrektor szkoły niezwłocznie informuje pisemnie rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia. Z przekazanej rodzicom informacji z 28 września 2021 r. nie wynikało jaki był zaplanowany wymiar zajęć i okres trwania dydaktyczno-wyrównawczych z języka polskiego. Dyrektor ZST wyjaśniła, że: *należy przypuszczać, że wychowawca nie dopełnił formalności (...). W tym czasie Szkoła borykała się z trudnościami kadrowymi wynikającymi z faktu, że pedagog*

³³ Dz. U. z 2023 r., poz. 1798 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie pomocy pp.

szkolny przebywał na urlopie dla poratowania zdrowia. Główny ciężar dokumentowania pomocy pp spoczywał na wychowawcach klasy, albowiem pedagog na zastępstwo zatrudniony był w ograniczonym wymiarze godzin. Szkoła przechodziła, także duże zmiany kadrowe oraz zmagająca się z trudnościami wynikającymi z nauki zdalnej. Te okoliczności mogły w znaczący sposób wpływać na organizację pomocy pp.

(akta kontroli str. 297-298)

3. We wszystkich trzech dziennikach objętych szczegółową kontrolą nie odnotowano ocen postępów ani wniosków dotyczących dalszej pracy z uczniem, co naruszało § 11 ust. 3 rozporządzenia w sprawie dokumentacji. Zgodnie z nim, w przypadku zajęć z zakresu pomocy pp, wpisuje się m.in.: ocenę postępów i wnioski dotyczące dalszej pracy z dzieckiem, a przeprowadzenie zajęć nauczyciel potwierdza podpisem. Dyrektor wyjaśniła, że: *kontrola dokumentacji przebiegu nauczania stanowi kluczowe zadanie realizowane w ramach nadzoru pedagogicznego prowadzonego w ZST. Corocznie jednak odnotowuje się liczne uchybienia w tym zakresie. Ponieważ w roku 2021/2022 wicedyrektor szkoły, któremu powierzono nadzór nad organizacją pomocy pp nie przeprowadził kontroli dzienników zajęć dydaktyczno-wyrównawczych wskazane uchybienia nie zostały stwierdzone, a następnie skorygowane. Ocena dotycząca postępów w nauce tego ucznia została odnotowana jedynie w wielospecjalistycznej ocenie poziomu funkcjonowania ucznia.*

(akta kontroli str. 305-306)

4. Statuty Szkoły i Zespołu nie zostały umieszczone na stronie BIP Zespołu, co naruszało art. 4 ust.1 pkt 5 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 2 lit. a i pkt 3, w zw. z art. 8 ust. 3 ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. Zgodnie z tymi przepisami, podmioty wykonujące zadania publiczne, w tym jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym obowiązane są do udostępniania informacji publicznej, w tym o statusie prawnym lub formie prawnej oraz zasadach funkcjonowania, w tym trybie działania, a ww. informacje publiczne powinny być udostępnione w BIP. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że: *w ostatnim czasie dokonywano w statutach zmian, a ujednoliconą wersję tego aktu prawnego nie została przekazana do pracownika prowadzącego BIP. W dniu 27 listopada 2024 r. statut Szkoły i Zespołu zostały umieszczone na stronie BIP Zespołu.*

(akta kontroli str. 320)

Ponadto w statucie Technikum przyjęto, że jej organem był m.in. dyrektor szkoły rozumianej jako Technikum w ZST (§ 6 ust. 1 pkt 1 w związku z § 1 ust. 1 Statutu Technikum). Osobne stanowisko Dyrektora Technikum nie zostało wyodrębnione, a funkcję tę pełnił Dyrektor ZST – wchodzący w skład kierownictwa Zespołu (§ 3 ust. 3 statutu Zespołu).

Dyrektor wyjaśniła, że w istocie *uzasadnione byłoby zmodyfikowanie zapisów w statucie. Stosowne regulacje, zmiany są przygotowywane i w najbliższym czasie będą przyjęte przez radę pedagogiczną.*

(akta kontroli str. 291-292)

5. W planach nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2021/2022 - 2023/2024 nie przyjęto kryteriów (mierników) umożliwiających ocenę zaplanowanych działań wspomagających, w tym obejmujących problematykę zachodzących w szkole procesów edukacyjnych oraz efektów prowadzonej działalności, w tym dydaktycznej. Dyrektor wyjaśniła, że *żadne przepisy prawa nie obligują dyrektora do umieszczania szczegółowych kryteriów oceny z prowadzonego nadzoru.*

NIK wskazuje, że wskaźniki³⁴ służą ilościowej i jakościowej ocenie podejmowanych działań i ich rezultatów. Określenie kryteriów (mierników) i zasad ich monitorowania jest niezbędne dla jednoznacznej weryfikacji i rozliczania zadań ujętych w planach nadzoru pedagogicznego. Wskaźniki powinny zatem umożliwiać mierzenie postępu względem określonych celów lub innych wyznaczników. Wybór wskaźników powinien być powiązany z typem realizowanego przedsięwzięcia i planowanymi działaniami. Prawidłowo opracowany wskaźnik powinien być: adekwatny (dostosowany do celu i oczekiwanych efektów związanych z jego realizacją), mierzalny (tj. kwantyfikowalny, wyrażony w wartościach liczbowych bądź finansowych), wiarygodny (tak zdefiniowany, aby jego weryfikacja nie powodowała trudności), dostępny (łatwy do określenia), zdefiniowany wymiarem czasu (wartość wskaźnika powinna posiadać określony rok osiągnięcia wartości docelowej oraz okres, w którym będzie mierzony wskaźnik).

(akta kontroli str. 418-426, 450-452, 460-463)

Ponadto w planach nadzoru pedagogicznego Szkoły w latach 2022/2023 i 2023/2024 nie ujęto zakresu wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań wynikającego z diagnozy pracy Szkoły, co nie odpowiadało § 23 ust. 3 pkt 3 w zw. z § 22 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie nadzoru. W myśl tych przepisów, plan nadzoru pedagogicznego zawiera w szczególności zakres wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań, w którym wymieniono m.in. diagnozę pracy szkoły. Dyrektor wyjaśniła, że: *przepisy prawa nie nakładają na dyrektora takiego obowiązku. Dyrektor jest zobligowany uwzględnić diagnozę pracy Szkoły przy konstruowaniu planu nadzoru pedagogicznego, nie zaś umieścić ją w tym dokumencie. W Zespole diagnoza taka jest prezentowana w sprawozdaniu z nadzoru pedagogicznego Dyrektora Szkoły jako wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego.*

(akta kontroli str. 324-325)

Plan nadzoru na rok szkolny 2021/2022 nie został zaktualizowany o dwa nowe kierunki realizacji polityki oświatowej Państwa w roku szkolnym 2021/2022, dodane pismem Ministra Edukacji Narodowej z 28 marca 2022 r. na podstawie art. 60 ust. 3 pkt 1 Prawa oświatowego, tj.:

- rozwijanie umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów,
- doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.

Naruszało to § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru, zgodnie z którym, plan nadzoru pedagogicznego jest opracowywany m.in. z uwzględnieniem podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa. Dyrektor wyjaśniła, że *nie wystąpiły czynniki wskazujące na konieczność dokonania takich zmian.*

NIK wskazuje, że konieczność wprowadzenia zmian w planie nadzoru wynikała wprost z powyższego przepisu rozporządzenia. Zmiany w polityce oświatowej wprowadzone 28 marca 2022 r. stanowiły przede wszystkim odpowiedź na wybuch konfliktu w Ukrainie i falę uchodźców. Tak istotna okoliczność powinna znaleźć odzwierciedlenie w planach nadzoru pedagogicznego, tym bardziej, że

³⁴ Nowoczesne zarządzanie projektami, redakcja naukowa Michał Trocki, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2012, s. 22, 95-96. Według zasady SMART, cele powinny być: konkretne i proste (S – ang. Specific, Simple), mierzalne (M – ang. Measurable), dające się ocenić jakościowo (A – ang. Assesable), realistyczne (R – ang. Realistic), powiązane z czasem (T – ang. Time-bound).

zjawisko masowej migracji setek tysięcy rodzin, w tym z dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym, nie mogło pozostać bez wpływu na system edukacji w Polsce, którego Szkoła jest elementem.

(akta kontroli str. 300)

OCENA CZĄSTKOWA

Plany nadzoru pedagogicznego opracowano w sposób odpowiadający wymogom rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, za wyjątkiem dwóch lat szkolnych, kiedy nie ujęto w tych planach zakresu wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań, wynikającego z diagnozy pracy Szkoły. Ponadto, w jednym planie nadzoru nie uwzględniono zmian podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa ogłoszonych w trakcie roku szkolnego. W planach nie wskazano również wskaźników umożliwiających rzetelną ocenę kontrolowanych zagadnień w ramach NP, a także prowadzenia na ich podstawie bieżącej ewaluacji. Szkoła dysponowała kadrą pedagogiczną posiadającą odpowiednie kwalifikacje, co sprzyjało realizacji zadań edukacyjnych. Przewidziany stan etatów pedagogów specjalistów był adekwatny do liczby uczniów w ZST w poszczególnych latach szkolnych objętych kontrolą, jednak nie udało się zatrudnić i tym samym zapewnić uczniom adekwatnej liczby nauczycieli specjalistów. Przekładało się to na brak właściwych działań wobec uczniów, którzy dysponowali opiniami lub orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych. Szkoła proponowała uczniom odpowiednie zajęcia z zakresu pomocy pp, ale te, pomimo zgody rodziców, nie były realizowane. Wystąpiły również przypadki, w których Technikum nie zaoferowało odpowiednich zajęć uczniom. Nierzetelnie dokumentowano działania podejmowane w zakresie pomocy pp, co również nie sprzyjało prawidłowej ich realizacji. Statut Technikum zawierał nieścisłości, a ponadto nie został zamieszczony na stronie BIP.

OBSZAR

2. Funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego

Opis stanu faktycznego

2.1. W kontrolowanym okresie do ZST wpłynęło 11 skarg i wniosków. Żadne z nich nie dotyczyło jakości nauczania (w tym kwestii kwalifikacji kadry pedagogicznej i specjalistów, prawidłowości rozpoznawania i zaspokajania indywidualnych możliwości i potrzeb uczniów) oraz efektów kształcenia (mierzonych m.in. wynikami sprawdzianów i egzaminu maturalnego) w Technikum.

(akta kontroli str. 489-493)

2.2. W ww. okresie w Zespole został przeprowadzony jeden audyt i trzy kontrole zewnętrzne. Żadne z nich nie dotyczyło przedmiotowej jakości nauczania oraz efektów kształcenia w Szkole. Dyrektor nie otrzymała od właściwego terytorialnie kuratora oświaty zlecenia opracowywania i wdrożenia programu poprawy efektywności kształcenia, nie uczyniła też tego z własnej inicjatywy, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 470-488, 494-497)

2.3. W okresie objętym kontrolą Dyrektor sporządziła jedno sprawozdanie z nadzoru pedagogicznego (za rok 2021/2022)³⁵ zawierające wyniki i wnioski ze sprawowanego NP. W kolejnych latach szkolnych ww. wyniki i wnioski dyrektora przedstawiane były na zebraniach Rady Pedagogicznej³⁶ i znalazły swoje

³⁵ Załącznik do protokołu z posiedzenia Rady Pedagogicznej z 29 czerwca 2022 r.

³⁶ 28 czerwca 2023 r. i 26 czerwca 2024 r.

odzwierciedlenie w protokołach z tych rad (za wyjątkiem sytuacji opisanej w punkcie 2.7 niniejszego wystąpienia), na których Dyrektor prezentowała powyższe informacje.

W ww. dokumentach nie zawarto informacji czy zadania wskazane do realizacji w planach nadzoru zostały zrealizowane w całości, częściowo, czy też nie zostały zrealizowane w ogóle, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 411-469)

2.4. W ZST nie prowadzono rejestru kontroli doraźnych. W badanym okresie w Technikum Dyrektor podjęła następujące działania o charakterze doraźnym:

- 1 marca 2022 r. na skutek skargi uczniów jednej klasy, dotyczącej nieprawidłowości w ocenianiu przez nauczyciela przedmiotów zawodowych chemicznych Dyrektor przeprowadziła obserwację lekcji preparatyki chemicznej pod kątem prawidłowości w ocenianiu uczniów, w tym terminowości oceniania prac klasowych i sprawdzianów. Po lekcji przeprowadzono rozmowę dyscyplinującą z nauczycielem,
- 23 maja 2022 r. Dyrektor przeprowadziła rozmowę z nauczycielami historii oraz przedmiotów informatycznych, u których w wyniku analizy dokumentacji nauczania (dzienników lekcyjnych) stwierdziła brak ocen cząstkowych. Nauczyciele zostali poproszeni o pisemne wyjaśnienie zaistniałej sytuacji,
- 17 października 2022 r. na skutek skargi ustnej wniesionej przez rodzica ucznia na nauczyciela języka polskiego Dyrektor uczestniczyła w zebraniu z rodzicami mającym na celu wysłuchanie opinii uczniów i nauczycieli na temat pracy ww. nauczyciela. Na zebraniu wypracowano kompromis dotyczący mniejszej liczby zadawanych prac domowych. Przebieg zebrania protokołowała wychowawczyni klasy,
- 9 listopada 2023 r. Dyrektor przeprowadziła rozmowę z nauczycielem wychowania fizycznego, w sprawie niewłaściwego zaopiekowania się uczniem, który doznał urazu na lekcji tego przedmiotu. Nauczyciel został poproszony o pisemne wyjaśnienie swojego zachowania.

Prowadzone działania doraźne nie były bezpośrednio związane z efektami kształcenia, choć w przypadku interwencji związanych z brakiem ocen, mogły mieć wpływ na efekty pracy dydaktycznej.

Dyrektor wyjaśniła, że innych działań doraźnych nie prowadziłam. Swoją uwagę koncentrowałam na zaplanowanych działaniach związanych z nadzorem oraz na zapewnieniu kadrze pedagogicznej jak najlepszych warunków do pełnej realizacji podstaw programowych w nauczanych zawodach. W okresie tym pozyskiwałam wiele środków zewnętrznych, w tym unijnych na utworzenie i doposażenie wielu pracowni przedmiotowych oraz na zorganizowanie zagranicznych praktyk zawodowych. Aby zapewnić jak najlepsze wyniki nauczania wspomagałam nauczycieli w ich rozwoju, dokonywałam oceny ich pracy, organizowałam szkolenia zewnętrzne i branżowe. Mobilizowałam ich do samokształcenia i nabywania nowych kompetencji. W moim przekonaniu wszystkie te działania służyły poprawie jakości kształcenia w zawodach nauczanych w ZST w Kole.

(akta kontroli str. 498-517, 498-517)

2.5. W Szkole corocznie diagnozowane były wyniki egzaminów maturalnych, w tym określany był procentowy udział uczniów przystępujących do tych egzaminów. Wyniki te i ich analizy opracowywane były przez zespoły nauczycielskie, a następnie prezentowane na posiedzeniach Rady Pedagogicznej

i dołączane do protokołów³⁷. W kontrolowanym okresie zespoły nauczycielskie były powoływane na ww. posiedzeniach Rady³⁸.

(akta kontroli str. 540-616)

Dyrektor nie diagnozowała przyczyn różnic pomiędzy ogólną liczbą uczniów Szkoły, a liczbą uczniów przystępujących do egzaminu maturalnego. Wyjaśniła m.in., że *nie przeprowadza się szczegółowej analizy powodów dla których poszczególni uczniowie nie przystępują do matury. Główny nacisk kładzie się na analizę wyników egzaminów zawodowych. Warto jednak zauważyć, iż w badanym okresie, niski odsetek uczniów przystępujących do matury odnotowano tylko wśród uczniów Technikum w zawodzie technik pojazdów samochodowych.*

(akta kontroli str. 519)

Liczba uczniów klas maturalnych oraz przystępujących do egzaminu maturalnego wyniosła:

- w roku szkolnym 2021/2022 odpowiednio 70 i 69, z tego maturę zdało 31,
- w roku szkolnym 2022/2023 odpowiednio 44 i 33, z tego maturę zdało 27,
- w roku szkolnym 2023/2024 odpowiednio 63 i 49, z tego maturę zdało 31.

W 2021 r. uczniowie Technikum osiągnęli następujące średnie wyniki z egzaminu maturalnego: język polski 51%, matematyka 32%, język angielski 58%. W 2022 r. - język polski 44%, język angielski 62%, matematyka 37%; w 2023 r. - język polski 59%, język angielski 73%, matematyka 41%, a w 2024 r. - język polski 46%, język angielski 60%, matematyka 40%.

(akta kontroli str. 619-649)

Dyrektor wyjaśniła, że *wyniki takie pozwalały wnioskować, iż stosowane metody nauczania oraz formułowane przez nauczycieli wnioski z corocznych analiz matur przynoszą oczekiwane rezultaty, czyli wzrost zdawalności w Technikum. Wyniki tegorocznych matur, ze względu na swoją niejednorodność, wymagają wnikliwej analizy i rozpatrywania ich jednostkowo w powiązaniu z poziomem poszczególnych klas. Znaczny spadek wyników sprawił, iż na przełomie września i października 2024 r.³⁹ podjęto działania mające służyć poprawie jakości nauczania. W tym celu dokonano pogłębionej analizy wyników matur w klasie TS. Wykazała ona, że niska zdawalność matur wśród absolwentów tego oddziału mogła wpływać z przyczyn leżących po stronie ucznia⁴⁰ i przyczyn leżących po stronie szkoły⁴¹.*

³⁷ W dniach: 28 września 2021, 25 października 2022, 9 października 2023, 26 września 2024 r.

³⁸ Dowodami na powołanie zespołów były zapisy w protokołach z posiedzeń Rad Pedagogicznych z: 27 sierpnia 2021, 30 sierpnia 2022, 1 września 2023, 30 sierpnia 2024.

³⁹ Tj. w trakcie kontroli NIK.

⁴⁰ Niskich: motywacji uczniów do nauki, potencjału intelektualnego wielu uczniów, wyników osiąganych przez uczniów na etapach wcześniejszych oraz frekwencji. Ponadto do przyczyn tych należały: zaległości w opanowaniu materiału, braku systematyczności w nauce, niechęć do czytania lektur, lekceważenie obowiązków szkolnych, w tym podejmowanie pracy zarobkowej, stres związany z egzaminem i inne: np. choroby, trudna sytuacja rodzinna, itp.

⁴¹ Braku odpowiednich narzędzi do nauki zdalnej, częstych zmian nauczycieli (czterokrotna w przypadku nauczyciela j. polskiego), braku doraźnych zastępstw za nieobecnych nauczycieli, oceniania niezgodnego ze statutem i wymaganiami edukacyjnymi, braku stałych zajęć wyrównawczych dla najsłabszych uczniów, niedostatecznej liczby prac przekrojowych obejmujących duże partie materiału, pobłażliwości wobec uczniów lekceważących obowiązki szkolne, obniżania wymagań edukacyjnych wobec uczniów ze specjalnymi potrzebami, braku pogłębionej analizy wyników egzaminów zewnętrznych (powielania wniosków z lat poprzednich bez odnoszenia się do konkretnej formuły egzaminu, części egzaminu, wyników osiąganych przez uczniów), braku starannie prowadzonej dokumentacji z analizy matur i innych testów diagnostujących.

Na podstawie tak postawionej diagnozy wypracowano rekomendacje do pracy w bieżącym roku szkolnym, tj. 2024/2025⁴².

Dodała, że wyniki tegorocznych matur uczniów z poszczególnych klas Technikum rozkładały się różnie. Od zadowolających w klasie TI, po rokujące poprawę w klasie TOŚ, aż po bardzo niskie w klasie TS. Warto jest jednak mieć na względzie fakt, iż w klasie tej wystąpiło wiele różnorodnych ww. przyczyn, które mogły przełożyć się na wyniki egzaminów. W związku z tym nie należy na ich podstawie formułować ogólnych wniosków odnoszących się do jakości pracy całej Szkoły. Powyższe wyniki analiz i rekomendacje zostaną przedstawione na najbliższym posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

(akta kontroli str. 619-622)

Tendencja uzyskiwanych wyników matur nie utrzymywała się na jednolitym poziomie. W latach 2021-2024 średnie wyniki ulegały nieznacznym wahaniom – pogorszyły się w 2022 r. w stosunku do 2021 r., a poprawiły się w 2023 r. w stosunku do 2021 r. i do 2022 r., a pogorszyły się w 2024 r. w stosunku do 2023 r. (np. język polski). Nie podejmowano działań naprawczych, mających m.in. na celu sporządzenie i wdrożenie programu poprawy efektywności kształcenia i osiąganego zdawalności matur.

Dyrektor wyjaśniła m.in., że w Szkole poddaje się analizie wyniki egzaminów maturalnych i zawodowych. Nauczyciele w zespołach przedmiotowych i zawodowych corocznie analizują szczegółowo uzyskane przez uczniów wyniki, wypracowują wnioski i rekomendacje do pracy w przyszłym roku szkolnym. W kontrolowanym okresie wyniki egzaminów maturalnych i zawodowych były prezentowane na posiedzeniach Rady Pedagogicznej⁴³. Dodała, że w związku ze znacznym spadkiem wyników matur w roku szkolnym 2023/2024 na przełomie września i października 2024 r. podjęto działania mające służyć poprawie jakości nauczania. W tym celu dokonano pogłębionej analizy wyników matur w klasie TS.

(akta kontroli str. 540-616, 620)

W badanym okresie wyniki egzaminu maturalnego analizowano zarówno pod kątem ilościowym jak i jakościowym. W analizie ilościowej wykazywano: procentowy udział przystępujących do egzaminu; procentowy wynik zdawalności z obowiązkowych przedmiotów maturalnych, tj. języka polskiego, matematyki, języka obcego; średni wynik procentowy z poszczególnych przedmiotów. Wyniki porównywano z procentowymi wynikami z kraju, województwa i powiatu. Analiza jakościowa polegała na szczegółowej weryfikacji

⁴² Wzmacniać motywację uczniów do nauki poprzez zwiększenie atrakcyjności lekcji, organizację spotkań z psychologiem, angażowanie uczniów w projekty szkolne, ocenianie kształtujące, systematyczne egzekwowanie wiedzy; organizować zajęcia wyrównawcze oraz konsultacje maturalne; przeprowadzać diagnozę uczniów klas pierwszych tzw. test na wejściu oraz próbne matury; wdrażać działania rekomendowane we wnioskach z analiz z roku poprzedniego; zwiększyć ilość prac o charakterze przekrojowym, prac klasowych sprawdzających większe partie materiału; wskazywać alternatywne formy poznawania lektur; organizować seanse filmowe, wyjazdy do kina i teatru; systematycznie monitorować frekwencję uczniów; krytycznie podchodzić do usprawiedliwień nieobecności; współpracować z rodzicami i pełnoletnimi uczniami w zakresie eliminowania niepożądanych zachowań uczniów, w tym podejmowania pracy zarobkowej kosztem szkoły; systematycznie oceniać uczniów; egzekwować wiedzę i umiejętności zgodnie z wymaganiami edukacyjnymi; dostosowywać formy i metody nauczania do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami bez ograniczania wymagań edukacyjnych; realizację zajęć maturalnych powierzać nauczycielom z ZST celem pełnego zaangażowania się w proces dydaktyczny; wypracować schemat gromadzenia wyników z diagnoz celem przygotowania materiałów do głębszej analizy wyników nauczania; dokonywać wstępnej analizy sukcesu na maturze (I półroczu w klasie 5), prowadzić pogłębioną analizę wyników matur.

⁴³ 28 września 2021 r., 25 października 2022 r., 9 października 2023 r.

wyników poszczególnych uczniów Technikum pod kątem trudności jakie przysporzyły im konkretne pytania egzaminacyjne. Na podstawie tych analiz formułowano wnioski i rekomendacje do przyszłej pracy z uczniami.

Wyniki egzaminów maturalnych były analizowane także wg skali staninowej⁴⁴, za wyjątkiem języka polskiego i angielskiego w 2022 r. oraz języka polskiego w 2023 r.
(akta kontroli str. 623-649)

Dyrektor wyjaśniła, że w 2023 r nauczyciele polonisti analizowali wyniki posługując się skalą staninową. Omyłkowo nie zostały one dołączone do protokołu z Rady Pedagogicznej. W roku 2022 wskaźniki takie nie zostały wskazane przez nauczycieli polonistów i anglistów, najprawdopodobniej z tego powodu, iż wyniki były analizowane we wrześniu, kiedy skale staninowe nie były jeszcze publikowane przez CKE.

(akta kontroli str. 678-680)

Wskaźnik Edukacyjnej Wartości Dodanej (EWD)⁴⁵ z języka polskiego dla Technikum w latach 2020-2022 wynosił -0,2, w latach 2021-2023 wynosił 1,8, a z matematyki odpowiednio -5,1 i -5,8.

W Technikum nie przeprowadzano analizy wyników z wykorzystaniem wskaźników EWD.

Dyrektor wyjaśniła, że Szkoła nie analizowała wyników matur posługując się wskaźnikami EWD w związku z tym, iż ani CKE ani OKE w Poznaniu nie publikowały takich wskaźników dla szkół ponadpodstawowych. Tworzenie takich analiz na poziomie Szkoły nie wydawało się właściwe, albowiem EWD dla niewielkiej grupy uczniów (40-70 zdających maturę w danym roku), jest wskaźnikiem niestabilnym i nie do końca wiarygodnym.

(akta kontroli str. 676-677)

2.6. Dyrektor przedstawiała na zebraniach Rady Pedagogicznej, z zachowaniem terminu określonego w § 24 rozporządzenia w sprawie nadzoru, wyniki i wnioski ze sprawowanego NP:

- za rok szkolny 2021/2022 – 29 czerwca 2022 r.,
- za rok szkolny 2022/2023 – 28 czerwca 2023 r.,
- za rok szkolny 2023/2024 – 26 czerwca 2024 r.

Rada nie zgłaszała Dyrektor uwag w tym zakresie.

(akta kontroli str. 411-469)

2.7. W kontrolowanym okresie wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego odnosiły się m.in. do problematyki jakości nauczania i efektów kształcenia i uwzględniały one wyniki oceny efektywności dydaktycznej Szkoły. Wnioski Dyrektor i Rady Pedagogicznej w latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 były tożsame. W roku szkolnym 2023/2024 Dyrektor nie przedstawiła Radzie wniosków ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego.

Dyrektor wyjaśniła, że wnioski z nadzoru pedagogicznego każdorazowo przedstawiane są przeze mnie na posiedzeniu Rady Pedagogicznej i protokołowane.

⁴⁴ Skala staninowa stosowana w pomiarze dydaktycznym odpowiada na pytanie jaką pozycję zajmuje wynik osiągnięty przez ucznia/absolwenta na tle wyników osiągniętych przez całą badaną populację.

⁴⁵ Wkład szkoły w końcowe wyniki sprawdzianów i egzaminów. Termin ten oznacza zarówno metodę, jak i wskaźnik liczbowy wyliczony tą metodą. Metody EWD to metody statystyczne pozwalające na podstawie zasobów na wejściu (np. wynik na egzaminie poprzedniego etapu kształcenia) oraz wyjściu (np. wynik na końcu etapu edukacji) oszacować efektywność dydaktyczną, czyli wkład danej szkoły w końcowy poziom wiedzy uczniów na danym etapie kształcenia. EWD jest miarą efektywności dydaktycznej w szkole.

Na posiedzeniu w dniu 26 czerwca 2024 r. również były przedstawione. Rada Pedagogiczna podjęła stosowną uchwałę dotyczącą wykorzystania tych wniosków. Odnotowano ten fakt w punkcie 9 protokołu. Osoba protokołująca omyłkowo nie zamieściła ich w treści protokołu, a jedynie w przyjętej uchwale.

(akta kontroli str. 650-651)

Rada Pedagogiczna co roku ustalała sposoby wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego⁴⁶.

W sprawozdaniach z nadzoru diagnozowano problemy i potrzeby Technikum, jednak wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego nie były adekwatne do zdiagnozowanych problemów i potrzeb. W Szkole nie ustalano rzetelnie efektów zaplanowanych i realizowanych zadań, co uniemożliwiało dokonanie oceny, czy podjęte działania były właściwe w stosunku do potrzeb i czy zostały zrealizowane, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 414-469)

2.8. Rada Pedagogiczna uchwałała sposób wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego⁴⁷ sprawowanego przez dyrektora w następujących terminach:

- protokół posiedzenia i uchwała nr 11/2022 z 29 czerwca 2022 r.,
- protokół posiedzenia z 28 czerwca 2023 r. i uchwała nr 12/2023 z 31 sierpnia 2023 r.,
- protokół posiedzenia i uchwała nr 9/2024 z 26 czerwca 2024 r.

Wyniki z nadzoru pedagogicznego zostały opisane w planach NP na kolejne lata szkolne. Na podstawie wniosków i rekomendacji zaplanowano kontrole, obserwacje i wspomaganie.

(akta kontroli str. 414-469)

⁴⁶ 1. W roku szkolnym 2021/2022 wzmocnić: nadzór pedagogiczny w zakresie prawidłowości i terminowości prowadzenia dokumentacji szkolnej; rolę pedagoga szkolnego jako koordynatora; współpracę i przestrzeganie terminów spotkań z rodzicami; prace zespołów przedmiotowych w zakresie planowania przebiegu procesów edukacyjnych, wspólnego rozwiązywania problemów, wspólnego doskonalenia metod i form pracy, wzajemnej pomocy w ewaluacji własnej pracy. Ponadto: przeprowadzić szkolenie z zasad prowadzenia dokumentacji szkolnej; zobowiązać zespoły nauczycielskie do terminowego i wnikliwego przygotowywania IPET-ów (indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych) i form pomocy pp; zobowiązać nauczycieli do bezwzględnego respektowania zapisów regulaminów; kontynuować realizację zajęć wspomagających i zajęć z psychologiem; dokonywać częstszej oceny pracy nauczycieli; motywować nauczycieli do doskonalenia zawodowego; dofinansować szkolenia; zorganizować obserwację zajęć koleżeńskich i zajęć pokazowych.

2. W roku szkolnym 2022/2023 wzmocnić: kontrolę dokumentacji szkolnej; nadzór pedagogiczny nad systematycznością i prawidłowością oceniania; rolę rodziców przy opracowywaniu IPET-ów; nadzór nad respektowaniem przez uczniów regulaminów szkolnych. Ponadto: przeprowadzić szkolenie dotyczące prawidłowego prowadzenia dokumentacji nauczania; kontynuować wzmożony nadzór nad realizacją pomocy pp; zaplanować obserwacje lekcji pod kątem dostosowania metod pracy do indywidualnych potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami; powołać zespół do ewaluacji programu profilaktyczno-wychowawczego szkoły; otoczyć wsparciem uczniów z Ukrainy oraz uczniów z doświadczeniem migracyjnym.

3. W rok szkolnym 2023/2024: dokonać zmian w zapisach w statucie szkoły w zakresie doradztwa zawodowego, i oceniania; powołać zespoły redakcyjne do pracy nad uzupełnieniem danych na stronę internetową Szkoły; zaplanować obserwacje lekcji pod kątem oceniania uczniów, bezpieczeństwa uczniów i oceny stopnia realizacji podstawy programowej; zaplanować i podjąć pracę z uczniami biorącymi udział w konkursach, olimpiadach, zawodach, turniejach; monitorować ocenianie bieżące uczniów; wzmocnić kontrolę dzienników szkolnych pod kątem oceniania uczniów; prowadzić szkolenia rady pedagogicznej pod kątem oceniania.

⁴⁷ Zgodnie z art. 70 ust. 1 pkt 6 Prawa oświatowego.

Dyrektor współpracowała z Radą Pedagogiczną w zakresie wykorzystania wyników nadzoru, aby doskonalić pracę Szkoły i podnosić jakość edukacji. W tym celu:

- 1) prezentowała i analizowała na zebraniach Rady Pedagogicznej wnioski z nadzoru, w tym wnioski z nadzoru zewnętrznego,
 - 2) wspólnie z Radą ustalała sposób wykorzystania ww. wniosków,
 - 3) organizowała i powoływała zespoły zadaniowe do realizacji kluczowych zadań Szkoły,
 - 4) organizowała szkolenia i warsztaty dla nauczycieli, zgodnie z ich potrzebami,
 - 5) zachęcała do wprowadzania innowacji pedagogicznych,
 - 6) planowała i zachęcała do dzielenia się dobrymi praktykami np. podczas lekcji koleżeńskich,
 - 7) analizowała wspólnie z Radą wyniki egzaminów maturalnych i zawodowych,
 - 8) pozyskiwała środki zewnętrzne na wyposażenie pracowni w sprzęt i pomoce dydaktyczne zgodnie z sugestiami nauczycieli,
 - 9) zachęcała nauczycieli do realizacji projektów edukacyjnych i wychowawczych,
 - 10) modyfikowała wspólnie z Radą dokumenty szkolne, np. statuty, programy nauczania, programy profilaktyczno-wychowawcze,
 - 11) wspólnie z Radą planowała działania promocyjne Szkoły i inne wydarzenia.
- (akta kontroli str. 681-752)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Sprawozdanie z realizacji planu nadzoru pedagogicznego za rok szkolny 2021/2022 oraz wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru za lata szkolne 2022/2023 i 2023/2024 sporządzono nierzetelnie. Nie zapewniały one oceny ilościowej i jakościowej sprawowanego nadzoru oraz stopnia realizacji zaplanowanych zadań. Z dokumentów tych nie wynikało jakie działania lub zadania wynikające z zatwierdzonych planów nadzoru zrealizowano, a jakich nie zrealizowano w całości albo w części, a także w jakich to nastąpiło terminach.

Dyrektor wyjaśniła, że w prezentowanych Radzie Pedagogicznej sprawozdaniach oraz wynikach i wnioskach z prowadzonego nadzoru nie ujęto ilościowych wskaźników, ponieważ rejestry podejmowanych działań w tym zakresie odnotowywane są w dzienniku elektronicznym. Dotyczy to np. kontroli dzienników lekcyjnych oraz prowadzonych obserwacji lekcji. Dla Rady Pedagogicznej ważne są formułowane na ich podstawie wnioski, nie zaś liczba działań podejmowanych przez nadzór w tym zakresie. Ogólnie ujmowane wnioski pozwalają na podjęcie stosownej uchwały przez Radę Pedagogiczną co do sposobu wykorzystania tych wniosków. Liczbę podejmowanych działań w zakresie nadzoru odzwierciedlają zapisy w dzienniku elektronicznym⁴⁸. Dyrektor dodała, że żadne przepisy prawa nie obligują dyrektora do umieszczania szczegółowych kryteriów oceny z prowadzonego nadzoru.

NIK wskazuje, że m.in. w celu zachowania transparentności działań związanych z realizacją planu nadzoru pedagogicznego, tj. m.in. poszczególnych kontroli i obserwacji, konieczne jest sporządzanie dokumentu zawierającego wymierne efekty ww. działań. Bez tego niemożliwe jest również rzetelne planowanie NP na kolejny rok szkolny.

⁴⁸ W roku 2021/2022 przeprowadzono 41 kontroli dziennika oraz 6 obserwacji lekcji, w roku 2022/2023 - przeprowadzono 43 kontrole dziennika oraz 6 obserwacji, w 2023/2024 przeprowadzono 132 kontrole dziennika i 6 obserwacji lekcji.

OCENA CZĄSTKOWA

Wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego terminowo przedstawiano Radzie Pedagogicznej. Nie zapewniały one jednak rzetelnej oceny jakościowej tego nadzoru oraz stopnia realizacji zaplanowanych zadań. Było to m.in. efektem nieprzewidywania i nieuwzględniania na etapie tworzenia planów nadzoru liczby zakładanych zadań oraz kryteriów jakościowych pomocnych w ocenie stopnia ich realizacji, wskaźników umożliwiających rzetelną ocenę kontrolowanych zagadnień w ramach NP, ani prowadzenia na ich podstawie bieżącej ewaluacji. Omówienia wyników egzaminów maturalnych dokonywano na posiedzeniach rad pedagogicznych oraz przeprowadzano analizy tych wyników, z których były sporządzane wnioski i rekomendacje.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, uwzględniając czynności zrealizowane w toku kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań w celu zapewnienia:

- 1) uczniom Szkoły pomocy adekwatnej do treści opinii lub orzeczeń poradni pp,
- 2) rzetelnego prowadzenia dokumentacji pomocy pp,
- 3) zawierania w planach nadzoru pedagogicznego wszystkich elementów wymaganych przepisami prawa oraz bieżącego aktualizowania tych planów w przypadku zmiany kierunków polityki oświatowej państwa,
- 4) określania w planach nadzoru pedagogicznego kryteriów (mierników) umożliwiających ocenę zaplanowanych działań wspomagających i wykorzystywania ich przy sporządzaniu dokumentu przedstawiającego realizację tego planu za dany rok szkolny,

Uwagi NIK nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej, z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

**Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń**

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

**Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków**

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 15 stycznia 2025 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontrolerzy
Maciej Kowalski
Specjalista kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

Dyrektor
Karolina Wirszyt-Sitkowska
/podpisano elektronicznie/

Andrzej Milewski
Starszy inspektor kontroli
państwowej
/podpisano elektronicznie/